

SVR-ARCHITECTS

Een dorp in de stad

"Hof Ter Schelde is helemaal geen 'complex', maar een uitnodigende ontmoetingsplaats voor bewoners en omwonenden."

Op de Antwerpse Linkeroever ontwierp SVR-ARCHITECTS de Zorgcampus Hof ter Schelde in opdracht van de Maatschappij voor Kristelijke Liefdadigheid. Het werd in de eerste plaats een project naar mensenmaat. Meerdere gebouwen met verschillende volumes, pleinen en tuinen creëren nu dank zij hun architectuur, een echt dorpsgevoel in de stad. Ook vanuit ste-

denbouwkundig oogpunt integreert deze nieuwe gezondheids-campus zich in het weefsel van de omgeving en bewerkstelligt deze een zachte overgang tussen hoogbouwappartementen en een residentiële villawijk vlakbij. De ambitie van de architecten is dat de bewoners zich hier thuis voelen. Als woonden ze nog in hun eigen wijk of dorp.

Open haard

Het regent en waait hard wanneer we het nieuwe woonzorgcentrum Hof ter Schelde binnenduiken. Een aangename verrassing wacht ons daar: de deugd-doende warmte van een brede open haard. Samen met lichte houttinten, kleurige 'Swan'-stoelen van Arne Jacobsen en keramische vloeren met houtprint, wanen we ons hier eerder in de lobby van een gezellig hotel in Kopenhagen of Stockholm.

Die precieze zorg voor een warme, huiselijke sfeer vormt een heel belangrijk aandachtspunt voor de architecten. De kern van het concept is immers de individuele kamer. Die moet aanvoelen als een thuis. Zowel voor de 155 permanente bewoners als de mensen die gebruik maken van de dagopvang.

Ruim bemeten, slim ingerichte kamers, brede ramen met uitzicht op het omliggende groen en een gezellig interieur met huiselijke verlichting, zorgen daarvoor. Elke kamer heeft eigen kleurtinten, zodat ook licht demeterende mensen hierdoor hun kamer beter herkennen. Bij het verlaten van hun kamer komen de bewoners in hun 'dorpsstraat' met aan elk uiteinde een open uitkijk op de bomen en op de groene omgeving rondom. Overal en op elke verdieping wandelen

'Warme, huiselijke sfeer vormt een heel belangrijk aandachtspunt voor de architecten.'

we langsheen levensgrote stadsbeelden van de Groenplaats, Hoboken, Deurne, Wilrijk, Berchem, Borgerhout, de grote districten van Antwerpen. Ook de gemeenschappelijke ruimtes roepen overal de sfeer van een dorps- of stadsplein op.

Deze gemoedelijke sfeer wordt evenwel ondersteund door een uiterst professioneel ingerichte zorg, gestuurd vanuit

discrete, nauwelijks waarneembare zorgposten en met een geavanceerd zorgregistratiesysteem in elke kamer. Verder waarborgt een doordachte luchtconditionering, zonder enig 'tochteffect', een constant aangename temperatuur. Een gepersonaliseerde verlichting met armaturen in verschillende groottes en vormen, verspreidt overal een warm en huiselijk licht.

'De ramen met vaste buitenzonwering, de inpandige terrassen en de 'binnentuinen', verwijzen naar het residentieel karakter van het zorgwonen.'

'Door H-vorm ontstaan groene binnentuinen met terrassen die beschutting bieden tegen regen, wind of overdadige zon.'

'Een 'doorwaadbare' plek voor buurtbewoners en passanten.'

Eenzelfde benadering passen de architecten eveneens toe in het tegenoverliggende nursingtehuis voor mensen met een niet-aangeboren hersenaandoening, als in de nog te bouwen zorgflats.

Vooraleer het project aan de buitenkant te verkennen, drinken we nog een koffie in de ruim bemeten cafetaria met panoramisch zicht, met achter ons het Stadhuis, de Brabo-fontein en de prachtige gevels van de 16de en 17de-eeuwse gildehuizen op de Grote Markt van Antwerpen.

Menselijke schaal

Hoewel het een groot project betreft met een woonzorgcentrum met polikliniek, een nursingtehuis en zorgflats, opteerden de architecten voor laagbouw en spreiding. Tegelijk tekenden ze hier een eenheid in verscheidenheid. Net zoals we die terugvinden in de stad met verschillende gebouwen, straten en pleinen. Maar ondanks die verscheidenheid voelt Hof ter Schelde aan als een coherent geheel, als een wijk of een dorp, verbonden door de natuurlijke volumewerking tussen de verschillende gebouwen. Ook de materialenkeuze versterkt die eenheid. Alle gevels zijn uitgevoerd in warmkleurige, niet gevoegde baksteen op plinten in beton. De ramen met vaste buitenzonwering, de inpandige terrassen en de 'binnentuinen', verwijzen naar het residentieel karakter van het 'zorgwonen'.

Voor het woonzorgcentrum met polikliniek, ontwierpen de architecten een H-vormig gebouw, waarbij elke 'tak' een genuanceerde vorm mee kreeg. Een uitpuilend volume hier, een inpandige ruimte daar, zorgen voor een reliëf in het gevelbeeld, zoals in een natuurlijk stads- of dorpsbeeld. Exponent daarvan is de indrukwekkende luifel boven de inkom,

een visueel baken dat de bezoekers wenkt.

Mede door deze H-vorm ontstaan groene binnentuinen met terrassen die beschutting bieden tegen regen, wind of overdadige zon. Alle kamers, zowel op het gelijkvloers als op de verdiepingen, genieten van een oost-west oriëntatie.

Aan de straatkant ligt dan het nursingtehuis. Met zijn twee bouwlagen biedt het onderdak aan twee leefgroepen van 10 cliënten.

Tussen de gebouwen in ligt een 'stadspark' met bomen, struiken, graspartijen, een vijver en zitbanken, dat verder uitdeint in het groen rondom.

Aparte circulatieflows voor elk vervoersmiddel zijn doordacht aangelegd en verzekeren een optimale bereikbaarheid. Een maaiveldparking en een parking onder de campus bieden samen plaats aan 110 wagens.

Tenslotte is ook het open en inclusieve karakter van de hele campus een resultaat van het globale plan. De architecten wilden hier immers een plek die 'doorwaadbaar' zou zijn voor alle buurtbewoners en passanten uit omliggende wijken.

Op die manier werd Hof ter Schelde helemaal geen 'complex', maar een uitnodigende ontmoetingsplaats voor bewoners en omwonenden die er elkaar spoedig beter zullen leren kennen.

'Ruim bemeten cafetaria met panoramisch 'stadszicht'.'

'Het nieuwe 'Hof ter Schelde' bezorgt de bewoners een echt dorpsgevoel in de stad.'

Résumé

Le campus de soins Hof ter Schelde, dans le quartier anversois de Linkeroever, est un projet conçu par SVR-ARCHITECTS à la demande de l'ASBL « Maatschappij voor Kristelijke Liefdadigheid ». Il s'agissait avant tout d'un projet à taille humaine. Plusieurs bâtiments de volumes différents, des places et des jardins, qui donnent aujourd'hui, en raison de leur architecture et de leur implantation, un véritable sentiment de village dans la ville. D'un point de vue urbanistique, ce nouveau campus de santé s'intègre aussi au tissu environnant.

Il réalise en douceur la transition entre les grands immeubles d'habitation et les villas du quartier résidentiel tout proche. L'ambition des architectes est que les visiteurs s'y sentent chez eux. Comme s'ils vivaient encore dans leur quartier ou leur village. Des chambres spacieuses et astucieusement aménagées, de larges fenêtres avec vue sur les espaces verts alentour et un intérieur agréable avec un éclairage domestique veillent à cet aspect, comme les paysages urbains, grandeur nature, du Groenplaats, Hoboken, Deurne, Wilrijk, Berchem, Borgerhout, les grands districts d'Anvers, que l'on rencontre partout, à chaque étage.

Bien que le projet représente 14.000 m² et intègre un centre de soins et de logement avec sa polyclinique, une maison de repos et des appartements en résidence-services, les architectes ont opté pour des immeubles dispersés de faible hauteur. En même temps, ils réalisent ici une unité dans la diversité, grâce au langage des formes et au choix des matériaux. Entre les bâtiments s'étend un « parc urbain » qui se prolonge dans un écrin de verdure. Enfin, le plan global donne aussi à l'ensemble du campus un caractère ouvert et inclusif. En effet, les architectes ont voulu en faire un endroit que tous les résidents et les passants des quartiers environnants pourraient traverser.

C'est ainsi que le Hof ter Schelde est devenu un lieu de rencontre accueillant, plutôt qu'un « complexe », pour les résidents et les riverains, qui pourront bientôt faire plus ample connaissance.

Summary

On the Linkeroever (Left Bank) in Antwerp SVR-ARCHITECTS designed the Hof ter Schelde Care Campus, commissioned by the Maatschappij voor Kristelijke Liefdadigheid (Society for Christian Charity). It was in the first place a project on a human scale. A number of buildings with different volumes, squares and gardens now create, thanks to its architecture and positioning, a real village feeling in the city. Also from an urban design point of view this new health campus is integrated into the fabric of the surroundings.

It effects a soft transition between the high apartment blocks and a residential villa district nearby. The ambition of the architects is that the inhabitants feel at home here. It is as if they were still living in their own neighbourhood or village. Spaciously-dimensioned, intelligently-arranged rooms, wide windows with a view on the surrounding green areas and a cosy interior with homely lighting, provide, just as the life-size cityscapes of the Groenplaats, Hoboken, Deurne, Wilrijk, Berchem, Borgerhout, the large districts of Antwerp, which we encounter everywhere and on every floor.

Although the programme comprises 14,000 m² with a housing care centre with polyclinic, a nursing home and care apartments, the architects opted for low-build and spread. At the same time they designed a unity in variety thanks to form language and the choice of materials. Between the buildings is a 'city park' which gives out onto the surrounding green areas. Finally the open and inclusive character of the whole campus is also a result of the global plan. The architects wanted here after all a place that would be 'permeable' for all the neighbourhood residents and passers-by from the surrounding district.

Hof ter Schelde never becomes therefore a 'complex', but an inviting meeting place for residents and neighbours who will quickly get to know each other better.